

INCASA - INCLUSIVE CAMINO DE SANTIAGO: O CĂLĂTORIE ACCESIBILĂ PENTRU TOȚI

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

**Co-funded by
the European Union**

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

INDEX

Rezumat executiv.....	3
Introducere.....	4
Metodologie și profilul participanților	5
Focus grupuri	7
Rezultatele grupurilor de discuții	9
Obstacole principale.....	9
Satisfacerea nevoilor.....	12
Beneficiile Camino.....	15
Cele mai bune practici și resurse	16
Așteptări de la Camino.....	21
Feedback deschis	24
Anchetă.....	28
FIȘĂ DE ȚARĂ: ROMÂNIA	28
FIȘĂ DE ȚARĂ: SLOVENIA.....	29
FIȘĂ DE ȚARĂ: POLONIA	30
FIȘĂ DE ȚARĂ: PORTUGAL	30
FIȘĂ DE ȚARĂ: SPANIA	31
CONCLUZII.....	33

Rezumat

Obiectivul cercetării a fost de a identifica nevoile și obstacolele legate de accesibilitatea și participarea la pelerinajul Camino de Santiago pentru persoanele cu dizabilități. Această cercetare a fost efectuată în 5 țări partenere: Spania, Portugalia, Polonia, România și Slovenia, în perioada mai-octombrie 2024. Cercetarea a fost realizată prin intermediul unor grupuri de discuții și al unui sondaj care a chestionat actorii interesați și relevanți, inclusiv persoane cu dizabilități, îngrijitori, lucrători de tineret și reprezentanți ai organizațiilor care colaborează cu persoane cu dizabilități. Datorită informațiilor colectate, partenerii de proiect au conceput și produs un set de resurse în cadrul proiectului Inclusive Camino de Santiago. Partenerii au chestionat la 69 de participanți în cadrul focus grupurilor și au obținut 179 de repunsuri la sondaj. Respondenții grupurilor de discuții și ai sondajului au discutat despre principalele obstacole care stau în calea călătoriilor/activităților în aer liber, cum ar fi accesul la informații, lipsa motivației și sprijinul familiei. Au fost menționate numeroase beneficii ale Camino și modul de sprijinire a tinerilor cu dizabilități înainte și în timpul călătoriei.

Cuvinte cheie: tineri cu dizabilități, călătorie, Camino de Santiago, obstacole, focus grup, recomandări.

Introducere

Proiectul INCASA își propune să îmbunătățească accesibilitatea și participarea tinerilor cu dizabilități. Acesta urmărește să creeze o aplicație web și o platformă de formare, ușor de utilizat și convenabilă pentru însoțitori și lucrători de tineret. Acest proiect urmărește să promoveze inițiative similare în întreaga Europă, încurajând participarea la activități culturale și în aer liber.

Principalele rezultate ale proiectului INCASA sunt un raport de cercetare cuprinzător privind obstacolele și nevoile tinerilor cu dizabilități în timpul călătoriei, o aplicație web accesibilă pentru Camino de Santiago cu informații utile și actualizate legate de aspect de accesibilizare; o platformă de formare cu resurse și cursuri pentru îngrijitori, lucrători de tineret; două LTTA-uri: Formare online a personalului urmată de o mobilitate practică de 3 zile pe Camino de Santiago; un documentar video care surprinde parcursul și impactul proiectului.

Grupurile țintă ale activităților proiectului nostru sunt tinerii cu dizabilități, persoanele însoțitoare a acestora, lucrătorii de tineret și personalul organizațiilor care lucrează cu persoanele cu dizabilități. Răspunsurile lor au oferit o perspectivă mai largă asupra provocărilor și nevoilor de accesibilitate asociate pelerinajului. Aceștia ne-au împărtășit, de asemenea, recomandările lor cu privire la modul de îmbunătățire a accesibilității Camino de Santiago. Aceste recomandări vor fi împărtășite cu autoritățile și organizațiile locale, contribuind la eforturi mai ample de a face pelerinajul mai incluziv. Tinerii cu dizabilități sunt reprezentanți ai propriilor interese și ar trebui tratați ca parteneri egali. În calitate de cetățeni ai societății, ei trebuie să fie implicați activ în modelarea mediului lor. Implicarea activă a tinerilor cu dizabilități poate fi realizată atunci când sunt asigurate condițiile și mecanismele de sprijin adecvate. Nevoile individuale ale participanților ar trebui să fie identificate în timpul procesului de pregătire. Informațiile sunt necesare nu numai pentru organizatori, ci și pentru participanți și familiile acestora.

Metodologie și profilul participanților

Cercetarea a implicat următoarele metode:

- Șase focus grupuri în țările partenere, o tehnică de cercetare utilizată pentru a colecta date prin intermediul interacțiunilor de grup.
- Colectare de date prin intermediul chestionarelor.
- Contacte cu organizații cu experiență în Camino de Santiago și cu autorități locale pentru a colecta expertiza acestora privind rutele Camino.

Setul de orientări și întrebări pentru participanți a fost elaborat de Viva Femina cu feedback-ul partenerilor.

Un focus grup este o metodă de cercetare care reunește un grup mic de persoane pentru a răspunde la întrebări într-un cadru specific cu ajutorul unui moderator. Focus grupurile sunt un tip de cercetare calitativă cu întrebări deschise. În cadrul celor șase focus grupuri au participat în total 69 de participanți, care au experiență cu Camino, mobilități sau alte activități de călătorie organizate cu și pentru tinerii cu dizabilități. Chestionarul a fost distribuit în rândul a peste 200 de respondenți, iar partenerii au colectat 179 de chestionare completate.

Printre respondenții cercetării se numără persoane cu dizabilități, îngrijitori, lucrători de tineret și personal din cadrul organizațiilor care lucrează cu persoane cu dizabilități.

HIPOTEZA prezentată participanților:

1. Tinerii cu dizabilități sunt dornici să aibă o experiență în străinătate, iar mulți dintre ei au experimentat-o deja, putând astfel să ofere feedback și recomandări cu privire la modul de îmbunătățire a includerii persoanelor cu dizabilități în experiența Camino.
2. Rolul cheie al lucrătorilor de tineret și al altor asistenți este crucial, aceștia reprezentând o piatră de temelie importantă și un sprijin pentru tinerii cu dizabilități care pleacă în străinătate.

3. Numai o abordare bazată pe nevoi va permite structurilor de trimitere și de primire să își adapteze activitățile și sprijinul pentru tinerii cu dizabilități.

Focus grupuri

Numărul total de participanți la grupurile de discuții din țările partenere a fost de 69.

În Polonia, participanții au fost lucrători de tineret; din România am avut 12 persoane cu deficiență de vedere, inclusiv 10 care sunt complet nevăzătoare, însoțite de 5 asistenți personali sau persoane de sprijin, 1 câine ghid și 1 membru al personalului de la Asociația Nevăzătorilor din Arad; din Spania au fost 12 participanți care au adus o gamă largă de medii educaționale, inclusiv diplome și formare în asistență socială, educație socială, asistență medicală, design grafic, istorie, terapie ocupațională, predare, medicină și integrare socială. În Slovenia, am avut profesori de educație integrativă și cadre didactice cu experiență în săli de clasă incluzive care desfășoară activități în aer liber cu 7-15 ani de experiență didactică, cu accent pe integrarea elevilor cu dizabilități în activitățile educaționale și extracurriculare obișnuite.

În timpul grupurilor de discuții, dialogul s-a concentrat pe următoarele subiecte, iar partenerii au conceput întrebări esențiale care au ajutat la explorarea răspunsurilor și la surprinderea reacțiilor autentice și naturale ale respondenților, precum și a observațiilor sincere ale participanților:

- Obstacolele principale: Care sunt principalele obstacole pentru tinerii cu dizabilități în timpul călătoriilor?
- Adaptarea la nevoi: Cum să acomodăm nevoile tinerilor cu dizabilități în timpul Camino/mobilității/călătoriei.
- Bune practici și resurse: Ce instrumente și resurse folosiți atunci când organizați călătorii pentru tinerii cu dizabilități (bune practici)?
- Beneficiile Camino: Care sunt beneficiile Camino pentru tinerii cu dizabilități?
- Așteptări de la Camino.
- Feedback deschis: participanții au fost încurajați să se gândească la viitoarele nevoi și provocări care ar putea apărea odată cu evoluția tendințelor de călătorie.
- Recomandări.

Participanții au adus în discuții o gamă largă de medii educaționale, inclusiv diplome și formare în asistență socială, educație socială, asistență medicală,

design grafic, istorie, terapie ocupațională, predare, medicină și integrare socială.

Educația participanților a variat de la persoane cu diplome universitare la persoane cu studii liceale sau postliceale.

Rezultatele grupurilor de reflecție

Principalele obstacole

Respondenții noștri din cadrul grupurilor de discuții au indicat principalele obstacole în calea participării tinerilor cu dizabilități la Camino de Santiago și la alte activități în aer liber. Le-am împărțit în mai multe categorii pentru a vedea clar barierele pe care le întâmpină tinerii cu dizabilități în timpul călătoriei.

Primul obstacol cu care se confruntă oamenii este de obicei **luarea deciziei** de a merge pe Camino și **găsirea motivației**. Potrivit respondenților noștri, participarea la Camino sau la activități similare în aer liber reprezintă o provocare pentru majoritatea tinerilor cu dizabilități; aceștia părăsesc mediul lor familiar, comunitățile și țările lor. În timpul pelerinajului, ei se confruntă cu situații, culturi, limbi și grupuri de colegi noi. Pentru tinerii cu dizabilități, aceste activități pot fi deosebit de provocatoare. Tinerii cu dizabilități se pot simți adesea mai puțin încurajați să participe la activități de călătorie/Camino; experiențele lor anterioare (sau lipsa acestora) le influențează motivația de a participa la astfel de programe. Tinerii cu dizabilități se confruntă foarte des cu un nivel mai scăzut al stimei de sine sau al autodeterminării care îi împiedică să rămână motivați. Riscul de a se confrunța cu structuri inadecvate, cu posibilități reduse de participare sau chiar mai rău, cu forme mai substanțiale de discriminare, poate fi un motiv întemeiat pentru a nu participa.

Un alt obstacol este **lipsa generală de informații**. În unele țări, Camino de Santiago nu este cunoscut la fel de bine ca în Spania și Portugalia. Planificarea Camino în funcție de nevoile tinerilor cu diferite dizabilități necesită timp și cunoștințe practice, care uneori sunt incomplete, inaccesibile, indisponibile sau oferite într-o limbă străină. Ca urmare, planificarea pelerinajului pentru tinerii cu dizabilități poate dura mai mult timp pentru a asigura un transport și o cazare fără bariere și pentru a le oferi tot sprijinul de care au nevoie. Aceasta înseamnă că, de foarte multe ori, ei trebuie să înceapă planificarea cu mult înaintea celorlalți participanți. Sprijinul și informațiile disponibile sunt destinate în cea mai mare parte persoanelor apte de muncă.

Lipsa sprijinului din partea colegilor și a familiei este un obstacol la nivel social. Mediul social în care trăiesc tinerii cu dizabilități poate determina de multe ori dacă aceștia iau parte sau nu la o activitate. Dacă familiile și/sau prietenii lor îi sprijină și îi includ în mod activ în cercetarea și organizarea călătoriei lor, atunci tinerii cu dizabilități vor dezvolta mai probabil un interes pentru călătoriile transfrontaliere. Pe de altă parte, dacă familiile și/sau prietenii nu îi sprijină sau se tem să îi trimită în străinătate, tinerii cu dizabilități vor fi mai puțin înclinați să ia parte la astfel de programe.

Teren dificil și variat. Atunci când au reflectat asupra principalelor obstacole, participanții au precizat că este extrem de important să existe o descriere a pavajului alături de diferitele părți ale traseului selectat. Aceste informații ar trebui să fie văzute înainte, ceea ce le-ar ușura selecția traseului, dar cel mai important ar permite ajustarea mentalității și conștientizarea. Au fost date exemple precum: "Dacă pavajul este prea stâncos, care este nivelul de înclinare, dacă are găuri, dacă are găuri mai mari, care uneori pot fi mai îngrijorătoare pentru oameni dacă își răsucesc glezna" (în special îngrijorător pentru persoanele care pot merge, dar își târăsc picioarele din cauza afecțiunii lor). În paralel cu aceeași conversație, s-a sugerat să se dispună de informații constante privind condițiile meteorologice, datorită impactului pe care ploaia sau vremea extrem de caldă îl pot avea asupra mentalității participanților și asupra mișcării scaunelor cu roțile în noroi.

Transport accesibil și cazare. Provocările legate de transport includ disponibilitatea limitată a vehiculelor accesibile, lipsa serviciilor de transport specializate și infrastructura de transport public inadecvată. Adesea, nevoile de cazare nu sunt satisfăcute din cauza facilităților de cazare inaccesibile, a lipsei de facilități adaptate persoanelor cu dizabilități și a formării insuficiente a personalului în materie de incluziune. Pelerinii care traversează Camino de Santiago într-un scaun cu roțile nu pot găsi cazare în pensiunile publice, deoarece nu toate sunt accesibile. Participanții ar trebui să rezerve cazarea în avans și să se asigure că acestea au facilități 100% accesibile pentru nevoile lor.

Un alt obstacol principal, discutat de participanții portughezi, a fost legat de **frică. Factorii psihologici și emoționali**, cum ar fi sentimentul de siguranță, ar trebui să fie o preocupare majoră în organizarea călătoriilor pentru tinerii cu dizabilități. Participanții ar dori să aibă o opțiune de localizare

GPS în caz de accident. Aplicația ar comunica coordonatele GPS ale telefonului mobil și ar avea un buton de urgență cu locația GPS.

În timpul grupurilor de discuții, am avut participanți cu diferite tipuri de dizabilități, care au explicat provocările cu care s-au confruntat sau pe care le pot întâlni în timpul călătoriilor și al activităților în aer liber.

Obstacole și nevoi conform respondenților cu dizabilități fizice:

- Probleme cu toaletele accesibile și faptul că asistența este adesea necesară - ceea ce afectează independența
- Pavaj neuniform, rampe de încărcare inadecvate, nesigure (sau absente) și componente de acces întreținute necorespunzător, cum ar fi rampe slab marcate.
- Lipsa asistenței personale, cum ar fi scaunele cu rotile. În plus, este nevoie de personal/voluntari bine pregătiți și de o formare cuprinzătoare privind dizabilitățile.
- Persoanele cu probleme cronice de sănătate - inclusiv cele care folosesc mijloace de mobilitate, cum ar fi cârje sau cărucioare - au nevoie de opriri regulate pentru odihnă și de acces la asistență medicală de-a lungul traseului.
- Nevoia de opțiuni de transport accesibile și de asistență în deplasarea pe secțiunile dificile ale traseului a fost, de asemenea, un aspect important. De asemenea, s-a evidențiat faptul că, de multe ori, acestea nu dispun de personal bine pregătit și de formare în ceea ce privește suportul oferit persoanelor cu dizabilități.

Obstacole și nevoi conform respondenților cu dizabilități senzoriale:

- Lipsa echipamentelor vizuale, cum ar fi semnele Braille sau rutele tactile, reprezintă o mare problemă. Pentru persoanele cu deficiențe de vedere este important să aibă sprijin vizual și informații clare și accesibile de-a lungul traseului.
- trasee mai bine semnalizate și hărți tactile. În plus, absența unor indicații audio clare și coerente pentru navigarea pe traseu a fost evidențiată ca fiind un obstacol major.
- Comunicarea cu persoanele cu deficiențe de auz este o mare problemă, deoarece nu există niciun sprijin pentru această problemă. S-a

comentat că ar fi mai bine să existe ghizi care să cunoască limbajul semnelor și că ar trebui utilizate mijloace vizuale pentru a facilita comunicarea și informarea.

Obstacole și nevoi conform respondenților cu dizabilități cognitive:

- Participanții au subliniat faptul că prea multe informații pot fi copleșitoare pentru o persoană, de exemplu, cu autism. Persoanele cu dizabilități cognitive au nevoie de informații clare, organizate și simple (informații ușor de urmat).
- Semnalizare bazată pe pictograme și alte mijloace vizuale adaptate pentru a-i ajuta să înțeleagă mai bine traseul și provocările acestuia.
- Profesioniștii de la Centrul ocupațional Padre Villoslada au subliniat că persoanele cu spectru autist au nevoie de medii structurate și de rutine previzibile. Schimbările bruște de traseu sau de program pot fi deosebit de stresante. De asemenea, au nevoie de spații calme și liniștite în care să se retragă atunci când se simt copleșiți de stimuli senzoriali.
- S-a considerat esențial faptul că, în multe cazuri, este util să existe un profesionist care să ofere ajutor pe tot parcursul călătoriei. A fost subliniată necesitatea de a avea răbdare și de a oferi sprijin personalizat pentru a le ajuta pe parcurs.

Satisfacerea nevoilor

După cum se poate observa din capitolul anterior, persoanele cu dizabilități se confruntă cu o mulțime de obstacole în timpul călătoriei. Pentru a răspunde nevoilor lor, planificarea călătoriei trebuie să fie personalizată. Călătorii cu diferite dizabilități se pot confrunta cu bariere atunci când călătoresc internațional, însă multe companii, furnizori de servicii și locuri turistice din întreaga lume găsesc modalități de a spori accesibilitatea. Vă puteți asigura că aveți o experiență pozitivă și plină de satisfacții dacă vă faceți timp să vă planificați totul.

Înainte de conceperea activităților de călătorie, este esențial să se evalueze și să se clarifice nevoile individuale ale tuturor participanților. Este o idee bună

să elaborați un formular de înregistrare care să includă întrebări de analiză a informațiilor personale, de exemplu, întrebări privind tipul de asistență necesară, preferințele alimentare și restricțiile dietetice etc. De asemenea, este foarte important să includeți un spațiu pentru comentarii în care participanții să poată detalia nevoile și preocupările lor specifice.

Înainte de punerea în aplicare a activităților, o întâlnire față în față între lucrătorul de tineret/formator și participanți (și familia acestora) poate duce la o mai bună explorare a nevoilor participanților, a nevoilor grupului țintă și la programe, agende și activități personalizate mai potrivite. În plus, o astfel de întâlnire oferă persoanelor cu dizabilități șansa de a se exprima deschis cu privire la cerințele sau preocupările individuale și poate duce la stabilirea unor legături personale între organizator, lucrătorul de tineret și participanți, care vor asigura implementarea cu succes a oricărei activități itinerante.

Participanții au subliniat unele dintre bunele lor practici în materie de comunicare:

- Evitați termenii dificili, prea tehnici sau străini.
- Evitați abrevierile sau explicați ce înseamnă acestea
- Folosiți o formulare coerentă.
- Evitați expresiile idiomatice, metaforele, glumele
- Păstrați frazele scurte și oferiți un mesaj pe frază.
- Folosiți un limbaj activ mai degrabă decât pasiv.
- Utilizați un limbaj pozitiv

Tinerii cu dizabilități sunt reprezentanți ai propriilor interese și ar trebui tratați ca parteneri egali. În calitate de cetățeni ai societății, ei trebuie să fie implicați activ în modelarea mediului lor. Implicarea activă a tinerilor cu dizabilități poate fi realizată atunci când sunt asigurate condițiile și mecanismele de sprijin adecvate. Nevoile individuale ale participanților ar trebui să fie identificate în timpul procesului de pregătire. Informațiile sunt necesare nu numai pentru organizatori, ci și pentru participanți și familiile acestora.

Trebuie să subliniem rolul important al asistenților personali/îngrijitorilor pentru persoanele cu dizabilități. Asistentul personal se ocupă de provocările zilnice cu care se confruntă tânărul cu dizabilități și care pot fi recunoscute ca fiind prea mari pentru a fi depășite în timpul Camino dacă nu este asistat de un asistent personal calificat.

Exemple de adaptare la nevoile persoanelor cu dizabilități în timpul călătoriei, conform respondenților noștri:

- Includeți culori în aplicație în funcție de diferitele tipuri de trasee Camino.
- Imaginile și simbolurile caracteristice care sunt ușor de înțeles împreună cu limbajul accesibil participanților cu dizabilități intelectuale reprezintă o necesitate care trebuie satisfăcută.
- Contactați hotelurile/hotelurile înainte de sosire și spuneți-le că se pot face schimbări, chiar dacă acestea sunt minore, pentru a veni în întâmpinarea participanților (de exemplu, covorașe de baie, indicații care pot fi atinse în ce parte apa este rece sau caldă, băi spațioase și camere care să fie rezervate pentru participanți).
- Includerea în aplicație a informațiilor privind distanța până la următorul punct de apă, cazare, puncte de odihnă și sprijin. Acest tip de informații a fost considerat fundamental, deoarece, în mod normal, oamenii planifică numărul de kilometri pe care urmează să îi parcurgă într-o zi, dar la mijloc există informații care trebuie luate în considerare și care trebuie notificate participanților, cum ar fi locurile unde se poate merge la baie.
- Îmbunătățirea accesibilității include instalarea unei semnalizări mai bune, asigurarea conformității cu standardele de accesibilitate și oferirea în avans a unor informații mai detaliate cu privire la caracteristicile de accesibilitate ale facilităților.
- Persoanele cu deficiențe de vedere au subliniat curățenia ca fiind cel mai important factor în timpul călătoriilor. Din cauza deficiențelor lor de vedere, acestea nu pot evita zonele neigienice, ceea ce le crește riscul de a contracta infecții și boli. Ei au subliniat necesitatea ca locurile lor de cazare să fie elementare și simple, dar curate. În plus, personalul hotelului ar trebui să evite mutarea obiectelor lor personale, cum ar fi pijamalele, periuțele de dinți, pasta de dinți și pantofii, fără să îi informeze.
- Locurile de cazare trebuie să fie simple, dar curate, iar obiectele personale nu trebuie mutate fără informarea lor. În restaurante, descrierile detaliate ale amplasării alimentelor și băuturilor sunt esențiale, mai ales în lipsa unui asistent personal. În plus,

recunoașterea și acomodarea corespunzătoare a câinilor ghid sunt esențiale pentru a evita excluderea din servicii. Comunicarea directă din partea personalului este importantă pentru aceștia.

Beneficiile Camino

Participanții recunosc mai multe beneficii pentru tinerii cu dizabilități din călătorii și activități în aer liber. Experiența Camino pregătită corespunzător poate fi foarte benefică pentru persoanele cu dizabilități, îmbunătățindu-le viața socială, fizică și profesională.

Competențele personale, mobilitatea internațională poate stimula stima de sine și sentimentul de aventură prin intermediul călătoriilor și al experiențelor interculturale. Călătoriile și activitățile în aer liber le dovedesc tinerilor cu dizabilități că sunt capabili și că pot face tot ceea ce își doresc, deoarece au învățat să se dezvolte în afara zonei lor de confort, oferindu-le astfel cunoaștere de sine, încredere și independență.

Competențe transversale, beneficiile semnificative ale plecării în străinătate pentru capacitatea de inserție profesională se datorează dobândirii de competențe transversale pe care le caută angajatorii (adaptare, comunicare, autogestionare, curiozitate). Pentru tinerii cu dizabilități, aceasta reprezintă o cale esențială către ocuparea unui loc de muncă, deoarece le permite să dobândească independență demonstrabilă, reziliență și abilități de adaptare, precum și leadership și adaptabilitate, toate acestea fiind vitale pentru combaterea atitudinii negative față de angajarea persoanelor cu dizabilități.

Sănătatea fizică și mentală, activitatea fizică înseamnă îmbunătățirea bunăstării emoționale, a condiției fizice generale, reducerea stresului și a anxietății. Petrecerea timpului în natură are beneficii terapeutice.

Competențe interculturale, tinerii învață să coopereze și să comunice cu oameni din diferite culturi, medii, situații și limbi diferite în timpul Camino. Ei învață să aibă încredere în ceilalți, să ceară ajutor și să construiască relații.

Responsabilizare:

- Tinerii cu dizabilități pot participa alături de alți tineri la aceasta experiență, ceea ce contribuie la normalizarea prezenței lor și la reducerea stigmatizărilor sociale.
- Finalizarea Camino dă putere persoanelor cu dizabilități, oferindu-le un sentiment de realizare și consolidând ideea că pot atinge obiective importante în ciuda dificultăților.

Competențe educaționale:

- Învățarea despre siturile istorice și patrimoniul cultural al Camino de Santiago.
- Călătoria oferă oportunități educaționale care largesc orizonturile și aprofundează înțelegerea diferitelor culturi locale și a călătoriilor.
- Dobândirea de cunoștințe despre viața sălbatică și ecosisteme.
- Învățarea abilităților de supraviețuire, cum ar fi navigația, citirea hărților și primul ajutor de bază, îmbunătățind pregătirea pentru aventurile în aer liber.
- Dezvoltarea unei înțelegeri și aprecieri mai profunde a mediului, promovarea valorilor de conservare și încurajarea practicilor durabile.

Bune practici și resurse

În această secțiune prezentăm bune practici și resurse din partea respondenților care lucrează cu persoane cu dizabilități și a tinerilor cu dizabilități, în funcție de țara parteneră.

POLONIA

Bune practici:

- Cel mai bun mod de a vă pregăti pentru Camino este să începeți să mergeți pe jos în mod regulat. Cel mai bine este să începeți să mergeți cu câteva luni înainte de călătoria planificată, crescând treptat distanța și timpul de mers. De asemenea, este o idee bună să testați în prealabil pantofii cu care intenționați să mergeți. Pantofii de trekking ușori pentru orice tip de suprafață (în timpul verii) sunt ideali.
- Pregătiți un chestionar detaliat pentru participanți pentru a le cunoaște nevoile de accesibilitate;
- Implicați participanții în planificarea Camino.
- Explicați riscurile și soluțiile posibile.

- Organizați o întâlnire cu o persoană/persoane care sunt pelerini experimentați pentru a-și împărtăși experiențele și pentru a-i motiva pe ceilalți.

Una dintre bune practici pentru a motiva persoanele cu dizabilități să călătorească este de a le oferi competențele necesare pentru a reuși. În Polonia există mai multe rute ale Sfântului Iacob și organizații care oferă tot felul de sprijin pentru pelerini. Tinerii cu dizabilități pot începe pregătirea pentru Camino în propria lor țară.

Resurse în Polonia:

<https://camino.net.pl/stowarzyszenie/o-stowarzyszeniu/> - Asociația reunește pelerini, susținători ai Camino de Santiago și persoane implicate în diferite moduri în renașterea, organizarea, informarea și promovarea Căii Sfântului Iacob în Polonia.

<https://www.pomorskadrogaswjakuba.pl/> - Pomeranian Way of St. James

SPANIA

Bune practici:

- Participanții au subliniat importanța verificării informațiilor găsite pe internet prin apelarea directă a unităților de cazare: ei au menționat că informațiile despre cazare sunt în general neclare sau neactualizate.
- Mulți participanți au subliniat provocarea de a găsi cazare de grup adaptată pentru grupuri mari de persoane cu dizabilități. Aceștia au remarcat că, în unele cazuri, dormitul în sălile de sport a fost o opțiune mai confortabilă și mai accesibilă.
- S-a recomandat participarea la grupuri/pagini online și forumuri online, cum ar fi grupurile Facebook dedicate Camino de Santiago. Aceste platforme permit participanților să pună întrebări și să primească sfaturi de la pelerini cu experiență.
- S-a sugerat ca aplicația Inclusive Camino să includă o secțiune dedicată cărților și altor resurse de interes. Există o bibliografie extinsă despre Camino de Santiago.

Resurse în Spania:

Site-uri web:

- Mundicamino: Acest site oferă un ghid cu informații practice pentru persoanele cu dizabilități care doresc să facă Camino de Santiago (<https://www.mundicamino.com/camino-de-santiago-para-discapitados-realidad-y-consejos/>)
- Ghidul Predif pentru Camino de Santiago: Acest ghid, elaborat împreună cu Fundación ONCE (Discapnet), Fundación Vodafone España și Junta de Castilla y León, poate fi descărcat de pe Google Play și App Store. Acesta oferă informații complete privind rutele accesibile și cazarea (https://www.discapnet.es/sites/default/files/caminodesantiagoconsejeraweb_2.pdf)
- Gronze: Un site popular care oferă informații detaliate despre Camino de Santiago, inclusiv hărți, etape și opțiuni de cazare (<https://www.gronze.com/>)
- Amigos del Camino: Acest site oferă o mulțime de informații pentru pelerini, inclusiv sfaturi, ponturi și sprijin comunitar (<https://www.amigosdelcamino.com/>)
- Site-ul oficial al Camino de Santiago: Gestionat de Xunta de Galicia, acest site oferă informații oficiale despre Camino, inclusiv rute, servicii și accesibilitate (<https://www.caminodesantiago.gal/es/inicio>)
- Wikiloc: O platformă online unde utilizatorii pot găsi și partaja trasee în aer liber, inclusiv rute detaliate ale Camino de Santiago (<https://es.wikiloc.com/>)

Organizații: Fundación ONCE, Asociación de Amigos del Camino de Santiago, Federación Española de Asociaciones de Amigos del Camino de Santiago (FEAACS), Asociación Jacobea de Almería- Granada.

PORTUGALIA

Bune practici

Participanții au sugerat să "rămână cu picioarele pe pământ" și să gândească înainte de a vorbi. Să fie atenți la utilizarea discursului și să nu promoveze

mentalitatea că totul va fi posibil. În calitate de organizatori, lucrătorii de tineret au menționat că "nu poți garanta că toată lumea va putea să o facă și să fii conștient de cât de dificil poate fi pentru persoană să ia o decizie". În altă ordine de idei, un participant reiterează importanța dorinței de adaptabilitate din partea participanților, dând exemplul unei mobilități anterioare la Paris, în care s-a cerut un scaun pentru baie și nu era niciunul, dar cum era o cadă, participantul a reușit să transfere scaunul în cadă.

Resurse în Portugalia

În ceea ce privește resursele, un participant a menționat că utilizează aplicația Lazarillo - <https://lazarillo.app/>, care a fost foarte utilă pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Organizatorii de activități de tineret, rezervă cazări în avans, stabilind protocoale și oferind orientări gazdelor/hotelurilor pentru a sprijini adaptarea minimă posibilă.

SLOVENIA

Bune practici

Participanții au dat sfaturi cu privire la tipul de limbaj utilizat și la nevoia de adaptabilitate autonomă din partea participanților la Camino. De asemenea, a fost sugerată producerea aplicației în conformitate cu ceea ce se face deja în alte aplicații pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

Aplicațiile pentru călătorii accesibile ajută la identificarea destinațiilor, cazărilor și facilităților accesibile. Listele de verificare personalizabile asigură planificarea tuturor adaptărilor și modificărilor necesare, inclusiv nevoile de accesibilitate, consumabilele medicale și preferințele personale. Forumurile și rețelele online oferă sfaturi și sprijin reciproc din partea altor persoane care au organizat călătorii similare.

Planificarea și comunicarea timpurie în avans și comunicarea directă cu furnizorii de servicii pentru a vă asigura că toate nevoile de accesibilitate sunt îndeplinite. De exemplu, coordonarea din timp cu hotelurile și serviciile de transport ajută la asigurarea disponibilității camerelor și vehiculelor accesibile. Adaptarea itinerariului de călătorie la nevoile individuale, cum ar fi includerea pauzelor de odihnă și evitarea activităților extenuante, îmbunătățește experiența generală. O strategie de succes a fost adaptarea unui traseu de drumeție pentru a lua în considerare diferite niveluri de

mobilitate și interese. Efectuarea de vizite la fața locului înainte de călătorie pentru a evalua accesibilitatea și a face ajustările necesare. De exemplu, vizitarea în prealabil a unui loc de campare pentru a se asigura că acesta îndeplinește toate cerințele de accesibilitate.

Unele instrumente furnizează informații neactualizate sau incomplete. Anumite echipamente adaptive nu au fost întotdeauna disponibile la locurile de destinație. Pentru a rezolva această problemă, echipamentele au fost închiriate în avans de la furnizori specializați sau participanții au fost încurajați să își aducă propriile echipamente, dacă era posibil.

Sfaturi suplimentare: Utilizați agenții de turism specializate, dacă este necesar. Adoptați instrumente de planificare cuprinzătoare. Conectați-vă cu comunitățile de pârgarii, deoarece acestea pot oferi informații valoroase și experiențe directe de la alte persoane care au organizat experiențe de călătorie similare.

ROMÂNIA

Bune practici

Principala recomandare pe care au menționat-o ca fiind foarte importantă pentru ei este să primească informații complete înainte de călătorie. Prin informații complete au înțeles tururi de vizitare, orele de lucru ale diferitelor puncte de atracție, programul activităților, disponibilitatea facilităților hotelului - spa, piscină, bowling, biciclete tandem, dansuri, spectacole etc. Ei au subliniat, de asemenea, importanța unui ghid care să le arate împrejurimile și să le explice ceea ce vizitează - fapte istorice și geografice etc.

În hotel, mai mult de jumătate dintre respondenți se preocupă foarte mult de curățenia din camere și de faptul că personalul nu trebuie să le mute lucrurile. De asemenea, aceștia se așteaptă ca personalul hotelului să îi avertizeze cu privire la eventualele "pericole" - trepte de-a lungul drumului, diferite ornamente sau plante care le-ar putea sta în cale etc.

La restaurant este foarte important pentru ei să primească informații despre ceea ce mănâncă și despre modul în care este așezat pe farfurie. Le place când chelnerul spune o poveste despre mâncare, pentru a face totul mai

interesant. Este foarte util ca chelnerii să le citească meniul și să nu vorbească doar cu persoana cu care sunt, ignorându-i complet.

Ei cred că nevoile lor nu sunt ceva ieșit din comun, cu puțină informație și îndrumare fiecare hotel și/sau restaurant ar trebui să poată găzdui și servi persoanele cu deficiențe de vedere fără nicio problemă.

Persoanele cu deficiențe de vedere acordă prioritate primirii de informații complete și detaliate atunci când călătoresc. Acestea includ informații despre excursii, atracții, programe și facilități hoteliere. De asemenea, ei subliniază necesitatea unui ghid care să le ofere contextul istoric și geografic. În hoteluri, curățenia și comunicarea clară cu privire la obstacolele potențiale sunt esențiale, în timp ce în restaurante sunt importante descrierile detaliate ale mâncării și serviciile complete. Ei consideră că nevoile lor sunt rezonabile și ușor de gestionat, iar informațiile și îndrumările adecvate permit hotelurilor și restaurantelor să le satisfacă în mod eficient.

Așteptări de la Camino

Polonia

Toți participanții au subliniat că nu au experiență în organizarea Camino de Santiago, deoarece acesta nu este popular în Polonia și nu este bine cunoscut. Dar înțeleg pregătirea pentru pelerinaj, deoarece unii dintre ei au această experiență din Polonia. Respondenții sunt foarte interesați de Camino și de beneficiile sale pentru tinerii cu dizabilități.

Așteptarea este de a afla mai multe despre rutele Camino, toate aspectele practice și modul de pregătire a participanților cu dizabilități. De asemenea, este important să aveți o bază de date a organizațiilor locale care oferă diferite servicii pentru pelerini și care pot fi de ajutor în timpul Camino.

Pe de altă parte, este esențial să întrebăm participanții care sunt așteptările și motivațiile lor de a lua parte la Camino de Santiago. Participanții cu dizabilități pot avea așteptări diferite față de restul persoanelor care călătoresc pe Camino: motive religioase, speranța de a mă "regăsi", de a experimenta o călătorie spirituală sau semnificativă, de a te verifica pe tine însuși etc.

În calitate de lucrători de tineret/formatori, ar trebui să sfătuim persoanele cu dizabilități să nu aibă așteptări excesive, ci mai degrabă să încerce să se bucure de posibilitățile Camino.

Spania

Participanții se așteaptă ca Camino de Santiago să le ofere dezvoltare și împlinire personală, combinând atât experiențe sociale, cât și solitare. Ei anticipează o apreciere mai profundă a semnificației istorice și spirituale a pelerinajului, cu scopul de a se pune la încercare, de a-și dezvolta rezistența și de a se descoperi pe ei înșiși. Călătoria este văzută ca o oportunitate de a depăși barierele personale, de a-și dezvolta forța mentală și fizică și de a găsi satisfacție în atingerea obiectivelor lor, în ciuda dificultăților potențiale.

Portugalia

Un participant a menționat că așteptările sale sunt să înțeleagă cu adevărat adaptarea la specificul accesibilității pentru oameni, pentru fiecare dizabilități, deoarece fiecare dizabilități este atât de specific. A fost comunicată, de asemenea, așteptarea de a crea o formă de dialog, astfel încât oamenii să poată hrăni, încuraja și dezvolta o prietenie de-a lungul drumului. Dintr-un alt punct de vedere, imaginându-și că vor face Camino, unii participanți și-au exprimat temerile și rezervele, precum: "oamenii cu două proteze chiar pot să o facă, să reziste tot drumul? Cum mă pot opri? Unde mă pot opri? Ce sprijin voi avea dacă am nevoie, de exemplu, dacă mușchii mei nu cooperează cu mine, dacă sunt prea obosiți?".

Alți participanți și-au arătat entuziasmul față de posibilitatea de a face ceva provocator, care să le testeze voința și să îi împingă până la limite. Participanții și-au exprimat, de asemenea, așteptările cu privire la procesul în sine, ca fiind o acțiune în vederea dobândirii încrederii în sine.

Slovenia

Principalele așteptări privind participarea la Camino: participanții la grupul de discuții se așteaptă ca experiența Camino să încurajeze dezvoltarea personală și sentimentul de împlinire, pe măsură ce participanții parcurg rute dificile și își ating obiectivele. În plus, ei anticipează că Camino va oferi participanților oportunități de a construi noi prietenii și de a consolida relațiile existente prin experiențe comune. Participanții la grupul de discuții cred, de asemenea, că

tinerii vor dobândi mai multă încredere în sine și independență prin parcurgerea cu succes a călătoriei și depășirea obstacolelor.

Impactul asupra sănătății fizice și a condiției fizice a tinerilor cu dizabilități: Este de așteptat ca activitatea fizică implicată în mersul pe jos și în drumeții de-a lungul Camino să sporească rezistența, ceea ce va duce la o mai bună condiție fizică generală. În timpul pregătirii și al participării la Camino, activitatea fizică regulată va dezvolta probabil forța, în special la nivelul picioarelor, și va îmbunătăți mobilitatea, ceea ce poate contribui la o mai bună stare generală de sănătate. Implicarea în exerciții fizice constante în timpul Camino va ajuta la gestionarea greutății și va contribui la un stil de viață mai sănătos.

Beneficii mentale sau emoționale: Este de așteptat ca experiența de a fi scufundat în natură și de a se angaja în activități fizice să reducă nivelul de stres și anxietatea. Este probabil ca participanții să beneficieze de efectele de stimulare a stării de spirit ale exercițiului fizic și de sentimentul de împlinire al finalizării călătoriei, ceea ce va duce la îmbunătățirea bunăstării mentale. Finalizarea cu succes a Camino va contribui la creșterea stimei de sine și a încrederii prin demonstrarea capacității lor de a depăși provocările și de a-și atinge obiectivele personale.

România

Participanții care au un asistent personal nu au părut foarte îngrijorați de o astfel de experiență precum Camino. Ei au spus că se simt mai degrabă curioși decât îngrijorați și că sunt deschiși la o astfel de experiență.

Cei care nu au un asistent au spus că fără cineva care să îi ghideze nu ar îndrăzni niciodată să meargă și s-ar baza doar pe bastonul alb. Existența unui ghid/asistent în această experiență este crucială, nu numai din motive de siguranță, ci și pentru a le spune ce se află în jur, cum arată totul, pentru a le vorbi despre flora și fauna din peisaj etc.

Unii au întrebat despre costuri, pentru că poate din punct de vedere financiar poate fi o povară, dar în rest au fost foarte încântați de idee. Alții au întrebat despre condițiile de cazare. Unii erau curioși să știe dacă pot merge în grupuri, în cupluri, dacă pot călători cu mașina sau cu trenul atunci când oboresc. De asemenea, au vrut să știe despre destinația finală, despre catedrală, dacă vor putea asculta și înțelege predica etc.

Punctul de vedere general este că experiența de a avea un asistent personal este percepută pozitiv de cei care au un asistent personal, deoarece se simt curioși și deschiși la noi experiențe. Pe de altă parte, cei care nu au un asistent își exprimă îngrijorarea cu privire la siguranță și îndrumare, indicând importanța de a avea un asistent pentru astfel de activități. Deși există considerații practice, cum ar fi costul și cazarea, ideea stârnește entuziasm și curiozitate în general, cu un interes specific pentru opțiunile de călătorie în grup și pentru destinație.

Feedback deschis

Polonia

Participanții noștri au subliniat un factor important pe care trebuie să îl înțelegem cu toții: o persoană cu dizabilități poate fi considerată o persoană cu dizabilități într-o societate sau într-un mediu, dar nu și în altul, în funcție de mediu și de împrejurimi. Dizabilitatea nu este ceva care caracterizează individul ca urmare a unei anumite deficiențe. Dizabilitatea rezidă în societate, nu în persoană. De exemplu:

1. O persoană în scaun cu rotile poate avea dificultăți în a participa pe deplin la Camino nu din cauza condiției sale, ci pentru că ar putea exista bariere de mediu, cum ar fi autobuze/hoteluri inaccesibile sau drumuri în locul în care va avea loc călătoria, și care îi obstrucționează accesul.
2. Un tânăr cu deficiențe de vedere dorește să citească harta/ghidul de călătorie în timpul călătoriei cu prietenii săi văzători. Dacă ne asigurăm că sunt disponibile înregistrări audio în text integral, tinerii cu deficiențe de vedere pot participa la activități culturale/călătorii în condiții de egalitate cu toți ceilalți.

Modelul social al dizabilității spune că dizabilitatea este cauzată de modul în care este organizată societatea, mai degrabă decât de deficiența unei persoane.

Spania

Persoanele cu mobilitate redusă se confruntă adesea cu dificultăți din cauza lipsei băilor accesibile în spațiile de cazare, a rampelor inadecvate sau inexistente și a căilor prost marcate. Persoanele cu dizabilități vizuale

subliniază necesitatea semnalizării în Braille și a unor ajutoare vizuale mai bune. În plus, mulți participanți au remarcat importanța unui sprijin personalizat, în special pentru cei cu dizabilitate gravă, care au nevoie de asistență în îndeplinirea sarcinilor zilnice, cum ar fi consumul de apă sau rezolvarea unor probleme neprevăzute în timpul pelerinajului.

Profesioniștii care lucrează cu acest grup țintă s-au confruntat, de asemenea, cu multe provocări. Aceștia au evidențiat importanța furnizării unei formări complete înainte de călătorie atât profesioniștilor, cât și voluntarilor. Experții spun că personalul de sprijin pentru pregătirea și motivarea călătoriei, precizia în planificarea traseului și capacitatea de a gestiona situațiile neprevăzute sunt cruciale pentru pelerinaj. Capacitatea persoanelor cu dizabilități și a însoțitorilor acestora de a merge și de a face drumeții este un factor important pentru succesul călătoriei.

În ciuda acestor provocări, ambele grupuri (tineri cu dizabilități și profesioniști) au ajuns să înțeleagă numeroasele beneficii ale participării la Camino de Santiago. Pelerinajul le oferă tinerilor posibilitatea de a intra în contact cu diverse grupuri de oameni, ceea ce ei consideră o experiență unică. Călătoria îi poate ajuta să își dezvolte sănătatea fizică și mentală, ceea ce îi poate ajuta să se simtă mai bine. Pelerinajul, după cum spun mulți, le-a permis să devină mai rezistenți, să depășească obstacolele personale și să iasă din zona lor de confort.

Profesioniștii au văzut avantaje similare. Ei au spus că Camino de Santiago este un instrument puternic de autodepășire și dezvoltare, în special pentru tinerii cu dizabilități. Călătoria promovează dezvoltarea încrederii în sine și explorarea mediului înconjurător, promovând astfel implicarea senzorială și cognitivă. De asemenea, excursia oferă un mediu structurat în care populația cu dizabilități și îngrijitorii acesteia își pot îmbunătăți și rafina abilitățile de rezolvare a problemelor, care sunt esențiale în abordarea diferitelor obstacole întâlnite de-a lungul drumului.

Portugalia

Participanții au exprimat importanța limbajului utilizat. Un participant a menționat că cel mai bun mod de a aborda aceste provocări este de a spune: "puteți reuși, dar veți avea aceste dificultăți" și că trebuie să decidă în mod

conștient. În calitate de organizatori, cea mai importantă sarcină, au spus participanții, va fi introducerea realității în persoană și că "important este ca persoana să decidă ce vrea să facă, dacă poate sau nu să o facă". Este, de asemenea, foarte valoros având în vedere că accesibilitatea nu este doar o problemă fizică, ci și una psihică. Urmărind aceste informații este, de asemenea, semnificativ să faci Camino, o parte sau o secțiune a traseului, de exemplu, pe jos, pentru a stimula interesul. În acest fel captivează și face cunoscute spațiile. Mai mult decât atât, permite oamenilor să se gândească că, de fapt, le este posibil să facă acest tip de pelerinaj și că nu este cea mai proastă alegere.

S-a remarcat, de asemenea, dorința de a avea o opțiune care să permită accesul tuturor tipurilor de dizabilități pe același traseu, iar această informație să fie afișată în aplicație. Ar trebui să existe rute accesibile pentru toată lumea. Participanții au oferit exemple precum: "Ce fel de accesibilitate există pe acest drum? Apoi, pe această porțiune, nu există", pentru a fi prezentată întotdeauna partea pozitivă. Acesta este, în cele din urmă, ceea ce ar trebui să fie designul universal, "care este un design pe care oricine poate merge și pe care pot merge toți împreună, continuând să vorbească. Participanții nu ar trebui să meargă într-un fel, iar ceilalți pe o altă cale".

Dizabilitatea este o caracteristică-cheie care are legătură și impact asupra comportamentului de călătorie în sine - nu doar ca rezultat al profilului socio-demografic distinct al persoanelor cu dizabilități. Cu toate acestea, comportamentul, atitudinile și experiențele de călătorie ale persoanelor cu dizabilități sunt departe de a fi omogene, iar variațiile trebuie înțelese în contextul unei serii de alte caracteristici individuale, inclusiv vârsta, locația și stadiul vieții - atât la un moment dat, cât și ca parte a procesului de îmbătrânire. Tipul sau gradul de dizabilitate al unei persoane este adesea important (și adesea mai important decât caracteristica generală de a fi dizabilitat) în explicarea comportamentului de călătorie. Astfel, deși persoanele cu dizabilități tind să călătorească mai puțin decât persoanele fără dizabilități, iar experiențele și atitudinile lor față de călătorie tind să fie mai problematice, această tendință nu poate fi aplicată tuturor grupurilor de persoane cu dizabilități sau tuturor contextelor de călătorie. Pe de altă parte, există modele destul de diferite în legătură cu anumite moduri de transport

și aspecte ale călătoriei, cum ar fi naveta - ceea ce indică importanța contextului, pe lângă caracteristici, pentru înțelegerea comportamentului.

Anchetă

Sondajul a fost realizat pentru a colecta date prin intermediul unui scurt chestionar online pentru a furniza informații cantitative despre obiceiurile de călătorie ale tinerilor cu dizabilități. Sondajul a fost conceput pentru a investiga experiențele tinerilor cu dizabilități, indiferent dacă au fost sau nu în străinătate. Un set de întrebări a fost dezvoltat pentru a investiga barierele și nevoile de călătorii, precum și recomandări pentru lucrătorii de tineret. Sondajul a fost administrat în poloneză, spaniolă, portugheză, slovenă și română. În toate cele 5 țări partenere am ajuns la 179 de respondenți. Mai jos sintetizăm rezultatele în fiecare țară.

FIȘĂ DE ȚARĂ: ROMÂNIA

În România, am avut 36 de respondenți. 78,9% dintre respondenți prezentau deficiențe senzoriale, 10,5% aveau deficiențe fizice, iar 5,3% se confruntau cu tulburări comportamentale sau emoționale. 44,4% dintre respondenți au fost tineri cu dizabilități, urmați de 25% lucrători de tineret, 16,7% îngrijitori, 8,3% formatori și 5,6% alții. Sondajul a arătat că 85,7% dintre respondenți au nevoie de un asistent personal în timpul călătoriilor, iar două persoane au nevoie și de un câine ghid. Acest lucru reflectă faptul că majoritatea respondenților au deficiențe de vedere sau fizice. În plus, respondenții au subliniat necesitatea unui baston alb și a accesului la internet.

În ceea ce privește obiceiurile de călătorie, 77,2% au călătorit în afara României, majoritatea călătorind în străinătate de 1-3 ori pe an. Majoritatea călătoresc cu prietenii (55,9%) sau cu familia (26,5%) și, de obicei, organizează singuri călătoriile, folosind ocazional agențiile de turism. Preferințele de transport depind de distanță, deși cei care au animale de serviciu au subliniat nevoia ca câinii lor să fie acceptați.

Atunci când au fost întrebați despre provocările legate de călătorie, respondenții au evaluat dificultatea diferitelor aspecte pe o scară de la 1 (cel mai puțin dificil) la 5 (foarte dificil). Motivația și inspirația nu au reprezentat o provocare pentru 13 respondenți, în timp ce 7 le-au considerat foarte dificile. Cercetarea și planificarea unei călătorii au fost dificile pentru mulți respondenți, 11 evaluându-le la nivelul 4 și 8 la nivelul 5. Luarea deciziilor și rezervarea au reprezentat o provocare moderată pentru majoritatea, în timp ce 18 respondenți au considerat că experiența și plăcerea călătoriei au fost ușoare. De asemenea, împărtășirea și reflecția asupra experiențelor lor nu a fost dificilă pentru 14 respondenți.

Obstacolele întâmpinate în timpul călătoriei au fost în principal de mediu (52,8%), urmate de cele interne (38,9%) și interactive (5,6%). Barierele lingvistice și lipsa accesului la internet au reprezentat preocupări suplimentare.

Respondenții au identificat sprijinul financiar, cazarea accesibilă și transportul, împreună cu prezența unui asistent personal, ca necesități esențiale pentru tinerii cu dizabilități în timpul călătoriilor. Activitățile culturale și recreative au fost, de asemenea, considerate importante.

Printre beneficiile care au primit cel mai mare punctaj în ceea ce privește călătoriile și mersul pe Camino s-au numărat dezvoltarea personală și descoperirea altor culturi, cu 30 de voturi fiecare, în timp ce bucuria bucătăriei străine, întâlnirea cu oameni noi și experimentarea priveliștilor, sunetelor etc. au primit un total de 25 de voturi. Ieșirea din zona de confort a fost votată de 24 de respondenți, în timp ce creșterea independenței și conexiunea socială au primit câte 23 de voturi.

FIȘĂ DE ȚARĂ: SLOVENIA

Sondajul din Slovenia a implicat un total de 35 de participanți, oferind un set divers de perspective din partea profesioniștilor, îngrijitorilor și prietenilor care lucrează sau au grijă de tinerii cu dizabilități din Slovenia.

Rezultatele sondajului arată că majoritatea participanților călătoresc regulat, 42,9% călătorind de 1-3 ori pe an, 20% de 4-6 ori pe an și 11,4% de peste 6 ori pe an. Un grup mai mic, 25,7%, a indicat că nu călătorește niciodată.

O majoritate semnificativă, 97,1% dintre respondenți, au indicat că au nevoie de un asistent personal în timpul călătoriilor lor. Acest lucru evidențiază rolul crucial pe care îl joacă asistența personală în facilitarea călătoriilor accesibile pentru multe persoane. 20% dintre respondenți au declarat că au nevoie de un animal de serviciu. Animalele de serviciu sunt esențiale pentru unii călători, oferind asistență pentru mobilitate, suport emoțional și alte funcții esențiale. 17,6% dintre respondenți și-au exprimat nevoia de accesibilitate pentru scaunele cu roțile. Aceasta include disponibilitatea rampelor, opțiuni de transport accesibile și spații de cazare adecvate pentru utilizatorii de scaune cu roțile. Un procent mai mic, de 2,9%, dintre respondenți au indicat nevoia de servicii de interpretare în limbajul semnelor. Această cerință este vitală pentru călătorii cu deficiențe de auz și asigură minimizarea barierelor de comunicare.

Rezultatele sondajului sugerează că, deși călătorii cu dizabilități se confruntă cu provocări moderate în diferite aspecte ale Camino sau ale călătoriei, niciuna dintre aceste etape nu este percepută ca fiind insurmontabilă. Motivația și inspirația necesită un anumit efort, dar cercetarea, planificarea, luarea deciziilor și rezervarea sunt ușor de gestionat pentru majoritatea. Deși experimentarea, bucuria și reflecția asupra călătoriei prezintă unele provocări, acestea nu sunt considerate excesiv de dificile. În general, cu sprijinul și resursele adecvate, călătorii cu dizabilități pot naviga cu succes și se pot bucura de experiențele lor de călătorie.

Sondajul privind obstacolele pentru tinerii cu dizabilități în Camino/mobilitate/călătorie arată că cele mai semnificative provocări sunt barierele interactive, care afectează 57,1% dintre participanți. Obstacolele interne au fost observate de 34,3%, în timp ce barierele de mediu au afectat 31,4%. Aceste constatări evidențiază necesitatea îmbunătățirii sprijinului în interacțiunile sociale și comunicare pentru tinerii călători cu dizabilități.

FIȘĂ DE ȚARĂ: POLONIA

În Polonia am avut 35 de respondenți, majoritatea tineri cu diferite dizabilități (32 de respondenți), un lucrător de tineret și 2 formatori. Cel mai important lucru pe care l-am aflat din răspunsurile la chestionarul din Polonia este că majoritatea respondenților nu au mai călătorit înainte (88,6%), iar respondenții noștri sunt în principal tineri cu dizabilități (32). Doar câteva persoane au mai călătorit și în principal cu prietenii și/sau cu familia.

În ceea ce privește nevoile de accesibilitate, majoritatea respondenților au indicat nevoia de a avea un asistent personal/prieten în timpul călătoriei (82,8%), accesibilitate în scaun cu roțile (17,2%), interpretare/aplicare a limbajului semnelor (10,3%), iar un respondent a indicat nevoia de un animal de serviciu.

Respondenții polonezi au indicat că fiecare etapă a pregătirii pentru Camino este foarte dificilă pentru ei, mai puțin dificile fiind doar: experimentarea / bucuria și împărtășirea / reflecția.

Principalele obstacole sunt de natură internă, de mediu și interactivă, iar respondenții au indicat unele obstacole specifice, cum ar fi:

- Lipsă de sprijin familial.
- Nicio experiență anterioară în călătorii și frică.
- Lipsă de asistent personal/prieteni cu care să călătorească.
- Hipersensibilitate la stimuli.

Alte nevoi: să călătoriți cu alte persoane cu dizabilități pentru a vă sprijini reciproc; să evitați locurile zgomotoase; să folosiți APP-uri pentru surzi pentru a comunica cu ceilalți; să comunicați corect cu persoanele surde sau cu probleme de integrare (întrebați dacă aveți probleme de înțelegere).

În concluzie, putem vedea din rezultatele chestionarelor că tinerii polonezi cu dizabilități au o experiență foarte mică/foarte mică în călătorii. Ei se vor simți confortabil în participarea la Camino atunci când toate etapele călătoriei sunt organizate pentru ei și prezența asistentului este asigurată. Motivația este foarte importantă pentru a începe Camino/schimbări în viață și trebuie să subliniem rolul important al familiilor tinerilor cu dizabilități. Problema financiară este un alt factor problematic pentru tinerii cu dizabilități, iar participarea la mobilități finanțate de UE este o soluție.

FIȘĂ DE ȚARĂ: PORTUGALIA

În Portugalia, 35 de respondenți au participat la sondaj datorită colaborării cu organizațiile neguvernamentale portugheze pentru persoanele cu dizabilități (NGOPD) înregistrate la Institutul Național pentru Reabilitare (INR). Aceste NGOPD au fost contactate prin e-mail, folosind contactele disponibile public pe site-ul web al INR, iar chestionarul colectează în mod explicit consimțământul informat al participanților pentru tratarea răspunsurilor lor, în cazul în care nu sunt colectate date de identitate personală.

Majoritatea respondenților sunt tineri cu dizabilități, cuprinzând 14 persoane. Aceștia sunt urmați de îngrijitori, în număr de 11, formatori, cu 3, și lucrători de tineret, cu 2.

19 respondenți nu au participat niciodată la Camino/mobilitate/călătorii în străinătate și 16 respondenți au călătorit în străinătate.

Analiza nevoilor în materie de accesibilitate a călătoriilor evidențiază o cerere predominantă de accesibilitate pentru scaune cu roțile și asistenți personali. O parte semnificativă a respondenților nu au participat la călătorii internaționale, mulți dintre aceștia menționând dificultățile de accesibilitate drept un obstacol. Cei care călătoresc preferă adesea să facă acest lucru cu familia sau prietenii, subliniind nevoia de medii familiare și de sprijin.

Etapele de cercetare și planificare, precum și de luare a deciziilor și rezervare, sunt identificate ca fiind cele mai dificile pentru persoanele cu dizabilități. Acest lucru indică o nevoie critică de resurse îmbunătățite, de informații mai bune privind accesibilitatea și de sisteme de rezervare mai favorabile. Odată ce călătoria este în curs de desfășurare, dificultățile se diminuează, ceea ce sugerează că principalele bariere sunt mai degrabă logistice decât experiențiale.

Obstacolele de mediu, cum ar fi barierele arhitecturale și juridice, sunt cele mai frecvent raportate provocări. Obstacolele interactive și interne joacă, de asemenea, un rol semnificativ, subliniind importanța interacțiunilor sociale incluzive și a abordării provocărilor mentale și fizice personale. Probleme specifice precum accesibilitatea transportului și găsirea unor ghizi potriviți complică și mai mult călătoriile tinerilor cu dizabilități.

Importanța nevoilor înainte și în timpul călătoriei

Opțiunile de transport accesibile și accesibilitatea localurilor sunt considerate cele mai importante nevoi, urmate îndeaproape de serviciile de sprijin și opțiunile de cazare adecvate. Sprijinul financiar și activitățile culturale, deși încă importante, sunt considerate ceva mai puțin critice. Această prioritizare evidențiază necesitatea unor măsuri practice de accesibilitate pentru a facilita călătoriile.

FIȘĂ DE ȚARĂ: SPANIA

Sondajul a inclus 38 de participanți, cu o reprezentare aproape egală a bărbaților și femeilor (19 fiecare). Majoritatea respondenților (33) aveau vârsta de 30 de ani și peste, urmați de 4 persoane cu vârsta cuprinsă între 26 și 30 de ani și doar 1 persoană cu vârsta cuprinsă între 19 și 25 de ani.

Cel mai frecvent nivel de educație în rândul participanților a fost un masterat (11), urmat de o diplomă de licență (7) și o diploma de studii medii (6).

Rezultatele sondajului evidențiază mai multe provocări și nevoi raportate de participanți cu privire la accesibilitatea pe Camino de Santiago. Printre acestea se numără: bariere fizice, cum ar fi lipsa rampelor, a toaletelor

accesibile și a opțiunilor de cazare adaptate; informații limitate privind caracteristicile de accesibilitate de-a lungul Camino; nevoia de asistență și sprijin personal în timpul pelerinajului; importanța ajutorului financiar și a opțiunilor de transport accesibil.

Beneficiile Camino de Santiago: legături sociale și dezvoltare personală; oportunitatea de a cunoaște oameni noi și de a descoperi culturi diferite; impactul pozitiv asupra independenței și încrederii în sine.

CONCLUZII

Pe parcursul cercetării noastre, a devenit clar că călătoriile, participarea la Camino de Santiago și alte activități în aer liber sunt posibile pentru persoanele cu dizabilități dacă sunt bine planificate și organizate. Trebuie să subliniem rolul important al asistentului personal, sau al îngrijitorului, care oferă sprijin în timpul unor astfel de activități. Succesul unui pelerinaj Camino de Santiago poate fi sintetizat prin patru comportamente-cheie:

- sensibilizarea unei persoane cu dizabilități cu privire la nevoile sale reale;
- să permită unei persoane cu dizabilități să identifice singură provocările și să participe activ la găsirea soluției necesare.
- comunicare deschisă între organizatori și persoanele cu dizabilități;
- să asigure flexibilitate în planificarea activităților, precum și să planifice în avans aceste activități, astfel încât să se poată adapta mai bine la nevoile tinerilor.

Pe parcursul cercetării am colectat și câteva sfaturi pentru APP:

- opțiune GPS în caz de accidente. Aplicația ar comunica coordonatele GPS ale telefonului mobil și ar avea un buton de urgență cu locația GPS.
- Includerea culorilor în aplicație în funcție de diferitele tipuri de trasee Camino
- Includerea în aplicație a informațiilor privind distanțele până la următorul punct de apă, cazare, puncte de odihnă și sprijin. Acest tip de informații a fost considerat fundamental deoarece, în mod normal, oamenii își planifică numărul de kilometri pe care urmează să îi parcurgă într-o zi, dar la mijloc există informații care trebuie luate în considerare și notificate participanților, cum ar fi locurile în care se poate merge la baie
- Pentru a include o secțiune dedicată cărților și altor resurse de interes. Există o bibliografie extinsă despre Camino de Santiago.
- Forum și rețele online pentru a oferi consiliere și sprijin reciproc din partea altor persoane care au organizat călătorii similare.

Recomandările pentru îmbunătățiri sunt prezentate într-un raport dedicat despre recomandări și orientări pentru a sprijini o persoană tânără cu dizabilități să aibă o experiență de călătorie de succes. Setul de recomandări elaborat va îmbunătăți accesibilitatea Camino de Santiago. Aceste recomandări vor fi împărtășite cu autoritățile și organizațiile locale, contribuind la eforturile mai ample de a face pelerinajul mai incluziv.

PARTENERIAT

INCASA - Camino de Santiago incluziv: O călătorie accesibilă pentru toți

